

ASiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 146/2025 VP)

ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus (*KEHA-keskus*) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 146/2025 vp). Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavan kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023, jatkossa *kotoutumislaki*). Hallituksen esityksen perusteella muutokset olisivat pääosin teknisluontoisia.

KEHA-keskuksen lausunnossa hallituksen esityksessä esitetyt muutokset

KEHA-keskus kannattaa hallituksen esityksessä esitettyjä muutoksia. KEHA-keskus on lausunnossaan hallituksen esityksessä pyytänyt, että hallituksen esityksen muutos kotoutumislain 94 §:n tiedonsaantioikeudesta koskisi myös muita päättötestaukseen osallistuvia maahanmuuttajia kuin kotoutuja-asiakkaita .

KEHA-keskus on lausunnossaan tuonut esille, että hallituksen esitykseen tulisi lisätä muutos kotoutumislain 94 §:n sanamuotoon, jonka tulisi koskemaan myös sellaisia maahanmuuttajia, joiden kotoutumissuunnitelma on päättynyt. KEHA-keskuksen esittämä muutos ei vaikuta laintarkoitukseen ja sillä selkeytetään viranomaisen toimintaa ja näin KEHA-keskus katsoo, että kyseessä on teknisluonteinen muutos. Voimassa olevan lain pykälä koskisi vain kotoutuja-asiakasta. Kotoutuja-asiakas on kotoutumislain 5 §:n 1 mom. 5 kohdan mukaisesti henkilö, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma.

KEHA-keskus haluaa tuoda esille, että palveluntuottajan tiedonsaantioikeus, joka rajoitetaan koskemaan vain kotoutuja-asiakkaita voi johtaa tilanteeseen, jossa maahanmuuttajalle ei voida järjestää kotoutumislain 26 §:n 3 momentin mukaista suomen tai ruotsin kielen päättötestausta. Päättötestauksen järjestää kotoutumiskoulutukseen osallistuneelle kotoutuja-asiakkaalle opetushallituksen hankkima palveluntuottaja, eikä kunta kotoutumislain perusteella järjestä tällaista palvelua itse. Kotoutumislain 94 §:ssä säädetään palveluntuottajan tiedonsaantioikeudesta, mutta se koskee vain kotoutuja-asiakasta. Mikäli kotoutuja-asiakkaan kotoutumissuunnitelma ennättää päättyä, ja hänelle ei voida kotoutumislain 23 §:n mukaisen kotoutumissuunnitelma enimmäiskeston loppuun kulumisen vuoksi tehdä uutta

kotoutumissuunnitelmaa, niin hän ei enää ole kotoutumislain mukainen kotoutuja-asiakas. Tällaisessa tilanteessa maahanmuuttajaa ei voida ohjata palvelutuottajalle suorittamaan päättötestausta.

KEHA-keskus katsoo, että pykälään tulisi lisätä viittaus yleisemmin maahanmuuttajaan. Muutos ei kuitenkaan saa tarkoittaa, että palveluntuottajalle voitaisiin antaa sellaisia henkilön tietoja, jotka eivät osallistu päättötestaukseen tai muuhun kotoutumislain mukaiseen palvelutuottajan tarjoamaan palveluun. Tällä KEHA-keskus tarkoittaa sitä, että tiedonsaantioikeuden laajentaminen koskemaan sellaista maahanmuuttajaa, jonka päätyneessä kotoutumissuunnitelmassa ei ole sovittu päättötestaukseen ohjaamisesta laajentaisi palvelutuottajan tiedonsaantioikeutta ja muutosta ei tällöin voitaisi enää pitää vain teknisluonteisena.